

DEZVOLTAREA COLECȚIILOR PRIN DIVERSE SURSE DE COMPLETARE

DEVELOPING COLLECTIONS THROUGH VARIOUS SOURCES OF ACQUISITION

Elena CRISTIAN¹, Polina SPÎNU²

Abstract: The work presents an analysis of the process of developing the collections of the Scientific Library of the "Alec Russo" State University. The main ways of developing collections are highlighted, the main sources of acquisition are analyzed. The way the development of collections is realized, depending on the prestige, the value of the collections, the number of users.

Keywords: collection, information sources, methods of development, subscription, transfer, exchange, donations, information resources

În Legea cu privire la biblioteci (nr. 160 din 20.07.2017), se specifică principiile de bază ale dezvoltării și constituirii colecțiilor de bibliotecă, acestea fiind: *achiziționarea, abonarea, transferul, schimbul interbibliotecar național și internațional, precum și donațiile, depozit legal și digitizare (art. 30 (2)).*

Politica de dezvoltare a colecțiilor BȘ a USARB prezintă o viziune specială în luarea deciziilor cu privire la depistarea, selecția, achiziția diverselor documente, fiind condiționată de planurile de învățământ ale facultăților și cercetarea științifică USARB.

Dezvoltarea colecțiilor în bibliotecile universitare reprezintă procesul de creare și menținere a unei colecții utile pentru susținerea procesului didactico-științific universitar la toate nivelurile de studii (licență, master, doctorat, postdoctorat), integrarea diverselor resurse, aliniate la profilul universității.

Dezvoltarea colecțiilor este centrată pe necesitățile informaționale ale comunității academice, contribuind la soluționarea acestora prin depistarea resurselor documentare (tradiționale și electronice). Dezvoltarea colecțiilor asigură identificarea domeniilor prioritare pentru evoluție, utilizarea noilor instrumente și tehnici în acoperirea bibliografică a disciplinelor în corespundere cu necesitățile utilizatorilor prin analiza rapoartelor privind dotarea lectoratelor, depistarea resurselor informaționale didactice pentru disciplinele noi și a celor cu o acoperire informațională insuficientă. Dezvoltarea colecțiilor presupune evaluarea cerințelor de informare a utilizatorilor prin analiza statistică, analiza datelor...

Un rol important în dezvoltarea, construirea colecțiilor calitative, relevante o au achizițiile din diverse surse de informare, care satisfac interesele de cercetare, studii, informare, documentare, educare și recreere ale utilizatorilor bibliotecii.

Studiul dat pune în lumină unele experiențe de dezvoltare a colecțiilor Bibliotecii Științifice USARB pe parcursul ultimilor 5 ani.

Metodele de dezvoltare a colecțiilor:

- Achiziție prin cumpărare
- Abonament la publicațiile seriale

¹ Șefă serviciu, Biblioteca Științifică, USARB, elena.cristian12@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6365-7013>

² Bibliotecară, Biblioteca Științifică, USARB, e-mail: polinaspinutudoran@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-8876-9353>

- Donații
- Schimb interbibliotecar național și internațional
- Proiecte
- Baze de date
- Publicații on line

În fluxul activităților specifice dezvoltării colecțiilor în cadrul bibliotecilor universitare se aplică un șir de principii de selecție a documentelor:

- Abordarea științifică
- Plenitudinea
- Autoritatea
- Exactitatea
- Importanța
- Noutatea informațiilor
- Susținerea programului de studiu
- Cererea
- Aspecte tehnice
- Caracteristicile fizice
- Prețul

Criteriile de selectare și completare a colecțiilor BȘ USARB:

- Valoarea documentului
- Suporturile documentare
- Tipurile documentare
- Domeniile de conținut (interes)
- Criteriile lingvistice
- Criteriile cronologice
- Criteriile geografice
- Norma de completare

Reieșind din interesele utilizatorilor, achiziția realizată pe baza unei politici bine articulate conduce la constituirea unei colecții coerente care răspunde într-un grad cât mai mare cerințelor de documente specifice tipului de utilizatori ai bibliotecii și se bazează pe principii clar definite și respectate în Politica de dezvoltare a colecțiilor BȘ USARB.

Operațiuni tehnologice:

- Cercetarea bibliografiilor curriculumurilor universitare, planurilor și temelor de cercetare științifică, programelor de studiu, bibliografiilor din cărți și reviste.
- Analiza propunerilor pentru achiziție prin contactul direct cu cadrele didactice și utilizatorii.
- Depistarea informațiilor privind aparițiile editoriale (planuri și cataloagele editoriale, pagini www ale editurilor din RM și din străinătate, librării virtuale).
- Consultarea cataloagelor de presă pentru abonarea la publicațiile seriale: reviste și ziare.
- Consultarea și sintetizarea informațiilor privind dezideratele utilizatorilor și ale bibliotecarilor din *BiblioFolder* (fișierul Cerințe Neonorate) pentru completarea curentă și retrospectivă.

- Analiza sugestiilor și a necesităților utilizatorilor pentru achizițiile solicitate prin *Formularul on-line Propuneri pentru achiziții* pe pagina Web
- <http://www.libruniv.usarb.md/index.php/ro/servicii/propuneri-pentru-achizitie>
- Redactarea Ofertelor de achiziții, coordonarea lor cu catedrele universitare și președintele Consiliului Științific Bibliotecar.

Colecțiile Bibliotecii Științifice USARB, constituie 1 009 952 u.m. în 315 706 titluri, 57 limbi.

Constituirea și dezvoltarea colecțiilor este una din cele mai importante activități bibliotecare, suporturile informaționale fiind variate, în dependență de specificul timpului

Achiziții de documente în anii 2021-2017

	2021	2020	2019	2018	2017
Documente achiziționate	3 733 u.m	4 226 u.m	4 600 u.m	4 063 u.m	5 466 u.m

Misiunea fundamentală a fiecărei biblioteci constă în satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor săi prin oferirea celor mai potrivite resurse, în raport cu cerințele acestora, sursele de completare a colecțiilor, cum menționasem mai sus, fiind variate: achiziția prin cumpărare, abonare, donații, schimb interbibliotecar național/internațional de publicații, proiecte, transferuri etc.

Surse de completare	2021	2020	2019	2018	2017
Achiziții prin cumpărare (cărți, publicații seriale)	1 030 u.m	895 u.m	585 u.m.	905 u.m	831 u.m
Donații	2 450 u.m	3 226 u.m	4 015 u.m.	3 158 u.m	4 635 u.m
Schimb interbibliotecar național/internațional de publicații	169 u.m	27 u.m	17 u.m	59 u.m	96 u.m

Achizițiile prin cumpărare se realizează prin achiziții publice, prin intermediul furnizorilor specializați, acestea fiind, în mare parte librăriile, în dependență de resursele financiare alocate de către fondator. În Politica de dezvoltare a colecțiilor BȘ a USARB, se menționează că, managementul achizițiilor de documente este orientat spre îmbunătățirea continuă a activităților de achiziție (prin cumpărare), realizat în parteneriat cu cadrele didactice, nemijlocit implicate în procesul de achiziții, ținându-se cont de planurile de studii, contabilitatea USARB și furnizori.

Importanța achizițiilor din buget:

- Îmbunătățirea calității colecțiilor tipărite, materiale AV
- Creșterea și reînnoirea în mod constant a colecțiilor
- Păstrarea unui echilibru calitativ și cantitativ care asigură colecției un profil enciclopedic și un caracter unitar, ținându-se cont de profilul colecțiilor
- Acoperirea infodocumentară a disciplinelor de studii noi, a celor dotate insuficient, a temelor de cercetare științifică
- Acoperirea multidisciplinară a procesului de studii din cadrul USARB, a problemelor din planurile de studii ale facultăților, planurile activităților de cercetare și inovare, propuneri Achiziții, etc.

Un segment important în colecțiile Bibliotecii îl constituie publicațiile seriale abonate, care reprezintă un suport informațional important pentru efectuarea studiilor și cercetărilor științifice. Am constatat că în ultimii ani numărul de titluri de reviste și ziare, abonate de BȘ USARB este în scădere, din diverse motive: financiare, sistarea activității editurilor, falimentul furnizorilor etc.

	2021	2020	2019	2018	2017
Abonarea (titluri)	77	83	92	72	108

Impactul tehnologiilor informaționale și apariția documentelor electronice în bibliotecă facilitează accesul utilizatorilor la diversitatea suporturilor informaționale. Anual documentele electronice sunt înregistrate în Repozițoriul ORA USARB, Biblioreca Digitală, Biblioteca deschisă OPEN Library.

	2021	2020	2019	2018	2017
Documente în format electronic	253	105	164	72	109

Biblioteca oferă acces la diverse documente electronice: 5 baze de date proprii, 104 baze de date internaționale și naționale cu acces gratuit sau abonament cu acces la 183 548 e-reviste și 1 385 541 e-cărți. Pe parcursul anilor Biblioteca a asigurat accesul la baza de date EBSCO Publishing, ce oferă acces la 12 baze de date cu full-text. Aceste baze de date cu conținut academic multidisciplinar cuprind articole din publicații periodice (rezumate și/sau full text), cărți, referințe, citații, rapoarte, cercetări, studii de piață, studii de caz, imagini, hărți etc.

Achizițiile prin donații constituie anual peste 60 % din volumul total al achizițiilor. Donatorii sunt: cadrele didactice USARB, autori, persoane fizice și juridice, ambasade, fundații, instituții, organizații, biblioteci, edituri, etc. Donațiile permit utilizatorilor bibliotecii să-și aprofundeze cunoștințele în toate domeniile cunoașterii, să favorizeze promovarea valorilor, civilizației, istoria popoarelor lumii.

Din lista donatorilor care au contribuit la dezvoltarea colecțiilor BȘ USARB îi consemnăm doar pe unii, menționând că biblioteca are foarte mulți donatori fideli. http://libruniv.usarb.md/index.php?option=com_content&view=article&id=1338&Itemid=408&lang=ro

- Consulatul General al României la Bălți
- Ambasada Lituaniei în Republica Moldova
- Ambasada Germaniei în Republica Moldova
- Asociația Culturală Pro Basarabia și Bucovina filiala „C. Negri” din Galați
- Journal Donation Project
- Cantonul Basel Wilhelmi, Tomas doctor, profesor la Universitatea din Heidelberg, Elveția
- Consiliul Europei în Republica Moldova
- Institutul Cultural Român (București, România)
- Universitatea de Arte „George Enescu” (Iași, România)
- [Camera Națională a Cărții din Republica Moldova](#)

Vizualizarea informațiilor privind donațiile au fost expuse pe site-ul Bibliotecii, rubricile. Noutăți, Evenimente, Donațiile Lunii <http://libruniv.usarb.md>

Achizițiile prin schimb interbibliotecar național și internațional de publicații reprezintă o sursă de dezvoltare și actualizare a colecțiilor, o modalitate de cooperare interbibliotecară, un mijloc de achiziție a publicațiilor științifice, în special din străinătate. Prin intermediul schimbului de publicații, colecția Bibliotecii Științifice USARB a fost completată cu diverse documente - cărți, publicații seriale, lucrări muzicale, fotografii, documente electronice etc., editate în întreaga lume. Partenerii de schimb ai Bibliotecii sunt: biblioteci, muzee, instituții culturale etc.

Pintre partenerii Bibliotecii evidențiem:

- Biblioteca Universității „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca
- Biblioteca Universității din Craiova
- Biblioteca Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași
- Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava
- Biblioteca Centrală, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați
- Biblioteca Centrală a Universității „Eugen Todoran” din Timișoara
- *Biblioteca USM* din Moldova
- Biblioteca Națională a Israelului
- *Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova*
- *Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan”, Academia de Științe a Moldovei*

Alte surse de completare a colecțiilor, BȘ USARB provin din diverse proiecte și programe, naționale și internaționale, lansate și promovate de instituții de învățământ superior etc. Acestea sunt:

- Bibliotecă Depozitară Regională a Băncii Mondiale
- Consorțiul (REM) Resurse Electronice pentru Moldova <http://lib>
- Programele Internaționale TEMPUS, ERASMUS+, Parteneriatul Moldovei cu Norvegia și România, Ministerul pentru Românii de Pretutindeni, care au

adus Universității bălțene investiții financiare în cărți și publicații seriale, echipament tehnic în peste 1 mln lei

- Programul Open World în scopul consolidării relațiilor de cooperare dintre Republica Moldova și Statele Unite ale Americii
- Proiectele desfășurate de Biblioteca Națională a RM: Memoria Moldovei – Biblioteca Digitală Moldavica; Proiectul „Early 19th Century Bessarabian Charters and Historical Documents”, Simpozionul Științific Anul Bibliologic etc.

Concluzie: Biblioteca universitară are un rol important în procesul de învățământ, cercetare, răspunzând nevoilor de informare în diverse domenii prin oferirea producției editoriale naționale și internaționale.

Referințe bibliografice:

1. LEGE cu privire la biblioteci: nr. 160 din 20.07.2017. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. nr. 301-315/529 din 18.08.2017. [online] [citată 18.02.2022]. Disponibil: <http://www.bnrm.md/files/accesDedicat/Lege-cu-privire-la-biblioteci.pdf>
2. *Biblioteca Științifică USARB*. Raport de activitate 2021. Bălți, 2022, 235 p.
3. *Politica de dezvoltare a colecțiilor BȘ USARB* [online] [citată 14.02.2022]. Disponibil: http://libruniv.usarb.md/images/pdf/strategii_politici/Politica_DC-USARB.pdf